

Meer strijd met veiligheid

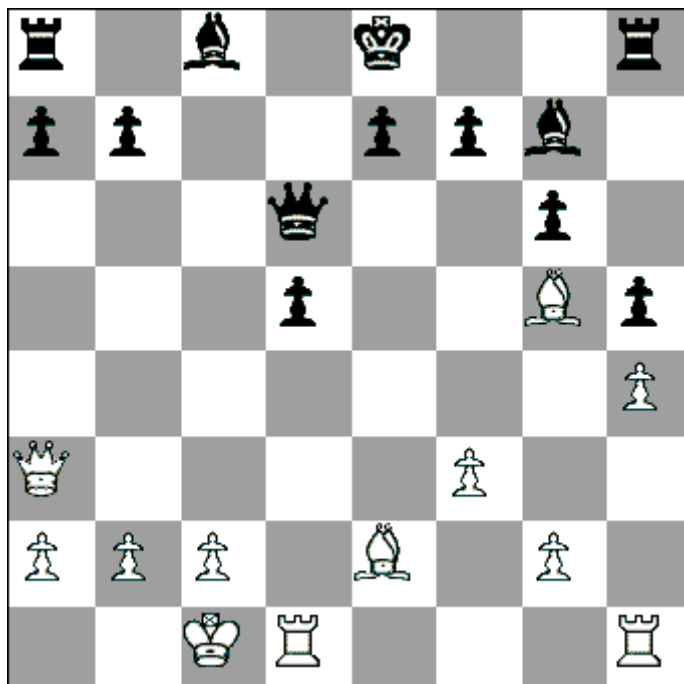
Voor een goede ontwikkeling van het spel is de veiligheid van de koning van vitaal belang. Als de koning veilig staat, is het immers gemakkelijker om in de aanval te gaan, omdat er dan minder stukken achter hoeven te blijven voor te verdediging. Om de veiligheid van de koning te bevorderen heeft men al lang geleden de rokade ingevoerd. De rokade heeft een aantal belangrijke voordelen. Men kan immers in de opening de centrumpionnen opspelen om vervolgens vliegensvlug de koning op een vleugel veilig op te bergen. Zonder de rokade zou het in bepaalde gevallen veel moeilijker worden om het centrum te bezetten. Ook kan men ervoor kiezen de koning aan de andere kant van het bord te plaatsen dan die van de tegenstander. Zo is het mogelijk om zonder de eigen aanvoerder van zijn bescherming te ontdoen de vijandelijke rokadestelling te bestormen met pionnen. Dit zou niet mogelijk geweest zijn, als de koningen tegenover elkaar hadden gestaan. Dankzij deze strategie zijn er een aantal scherpe openingsvarianten ontstaan waarbij het hoofddoel is de vleugel waar de vijandelijke koning staat open te breken voordat de eigen stelling hetzelfde lot ondergaat.

Er zitten echter ook wel bezwaren aan deze efficiënte opruimmethode. Zodra men gerokeerd heeft, weet de tegenstander immers precies op welk punt hij zijn troepenmacht moet concentreren. Ook zal de tegenstander ervoor proberen te zorgen dat de vleugel open blijft, zodat de stukken meer ruimte hebben om aan te vallen. Door de rokade legt men dus eigenlijk de kaarten op tafel. Als men de stelling goed heeft ingeschat, is dit natuurlijk helemaal niet erg, maar bij een kleine misberekening kan het enorm in de soep lopen.

Dat een geopend centrum niet de veiligste positie voor de koning is, als men nog niet gerokeerd heeft, is te zien in de volgende partij.

K. Richter-Vogel, Berlijn 1952

1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 g6 4.h4 Lg7 5.Le2 h5 6.Lg5 Pbd7 7.Pf3 c6 8.Dd3 Pg4 9.Ph2 Pdf6 10.Pxg4 Pxd4 11.f3 Pf6 12.0-0-0 Da5 (Wit stond al klaar om de koningsvleugel open te breken na de korte rokade van zwart. Omdat zwart echter nog niet heeft gerokeerd, komt de aanval door het centrum.) 13.e5 Pd5 14.Pxd5 Dxd5 15.Da3 (De d-pion kan nu niet weg wegens mat op e7.) 15...De6 16.d5 (Wit breekt de stelling met geweld open) 16...cxd5 17.exd6 Dxd6 (Zie diagram. Het slaan van de loper op e2 is erg gevaarlijk, bijvoorbeeld: 17...Dxe2 18.The1 Db5 19.Txe7+ Kf8 20.d7 Lxd7 21.Te8+ Kxe8 22.De7 mat)

18.Txd5 (Als zwart nu de dames ruilt, wint wit eerst een stuk met Lb5+) 18...Dc7 19.Lb5+ Kf8 20.Dc5 Da5 21.La4 Lxb2+ 22.Kxb2 Dxa4 23.Td8+ Kg7 24.De5+ 1-0

Het kan zijn, dat de ene keer de rokade het beste is, en de andere keer het beter is te blijven staan, maar een ding laat de volgende partij duidelijk zien: voor het eindspel is gekomen is er in het centrum geen plaats voor de koning.

Glücksberg-Najdorf, Warschau 1935

1.d4 f5 2.c4 Pf6 3.Pc3 e6 4.Pf3 d5 5.e3 c6 6.Ld3 Ld6 7.0-0 0-0 8.Pe2 Pbd7 9.Pg5 Lxh2+ 10.Kh1 Pg4 11.f4 De8 12.g3 Dh5 13.Kg2 Lg1 14.Pxg1 Dh2+ 15.Kf3 e5 16.dxe5 Pdx5+ 17.fxe5 Pxe5+ 18.Kf4 Pg6+ 19.Kf3 f4 20.exf4 Lg4+ 21.Kxg4 Pe5! 22.fxe5 h5 mat